

บันทึกข้อความ

ฝ่ายช่วยอำนวยความสะดวก
และประสานราชการ (ผอ.)
เลขรับที่ ๑๕๔
วันที่ ๑๐ เม.ย. ๒๕๖๖
เวลา ๑๕.๒๑ น.

ส่วนราชการ กลุ่มตรวจสอบภายใน โทร ๔๕๐๒
ที่ คค ๐๘๑๐/๑๒ วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๖
เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบตามแผนการตรวจสอบภายในประจำปี ๒๕๖๖ ครั้งที่ ๒ (หลักประกันสัญญา)

เรียน ผอ.สนข.

๑. เรื่องเดิม

ผอ.สนข. ได้ให้ความเห็นชอบแผนการตรวจสอบภายในประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ (เอกสารแนบ ๑) โดยได้มีการปรับแผนการตรวจสอบรวมจำนวน ๒ ครั้ง ครั้งหลังสุด (ครั้งที่ ๒) เป็นการปรับเปลี่ยนผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาในการตรวจสอบ ตามหนังสือ ที่ คค ๐๘๑๐/๕ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๖ (เอกสารแนบ ๒)

๒. ข้อเท็จจริง

๒.๑ จากแผนการตรวจสอบตามข้อ ๑. กตส. ได้ตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจ (สบก.) ในเรื่อง “การบริหารพัสดุและทรัพย์สิน” โดยได้มีหนังสือ ที่ คค ๐๘๑๐/๑๒ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๖ เรื่อง รายงานผลการตรวจสอบตามแผนการตรวจสอบภายในประจำปี ๒๕๖๖ ครั้งที่ ๑ (การบริหารพัสดุและทรัพย์สิน) นำเรียน ผอ.สนข. เพื่อรับทราบผลการตรวจสอบและนำข้อเสนอแนะฯ มอบให้หน่วยรับตรวจ (สบก.) ไปพิจารณาทบทวนและดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง (เอกสารแนบ ๓)

๒.๒ สำหรับการตรวจสอบครั้งนี้เป็นการตรวจสอบการปฏิบัติงานเรื่อง “หลักประกันสัญญา” ที่ผู้ขาย/ผู้รับจ้างซึ่งเป็นคู่สัญญากับ สนข. ได้นำมามอบให้แก่ สนข. ณ วันทำสัญญา เพื่อเป็นการประกันความเสียหายจากการผิดเงื่อนไขตามข้อกำหนดในสัญญาและใช้เป็นหลักประกันจนกว่าจะสิ้นสุดข้อผูกพันตามสัญญา

วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ เพื่อให้ทราบว่าหน่วยรับตรวจ (สบก.) ได้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และหนังสือที่เกี่ยวข้อง มีระบบการควบคุมภายในที่เพียงพอเหมาะสม ขอบเขตการตรวจสอบมีดังนี้ (๑) การกำหนดมูลค่าของหลักประกันสัญญา (๒) การรับหลักประกันสัญญา (๓) การจัดทำทะเบียนคุมหลักประกันสัญญา และการเก็บรักษา (๔) การตรวจสอบความชำรุดบกพร่องก่อนคืนหลักประกันสัญญา (๕) การคืนหลักประกันสัญญา และ (๖) ประเมินผลการควบคุมภายใน สำหรับวิธีการตรวจสอบจะเป็นการตรวจสอบจากเอกสารหลักฐานของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นหลัก ได้แก่ รายงานแสดงการเคลื่อนไหวเงินฝากคลัง ใบเสร็จรับเงิน หนังสือค้ำประกัน ทะเบียนคุมหลักประกันสัญญา หนังสือขออนุมัติการคืนหลักประกันสัญญาให้กับคู่สัญญาหรือผู้ค้ำประกัน รวมไปถึงจากการสังเกต สัมภาษณ์ สอบถามเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ผลการตรวจสอบสรุปได้ดังนี้

๒.๒.๑ การกำหนดมูลค่าของหลักประกันสัญญา

หน่วยรับตรวจ (กพส.) ได้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๖๘ โดยกำหนดมูลค่าของหลักประกันสัญญาเป็นจำนวนเต็มในอัตราร้อยละห้า (๕) ของวงเงินงบประมาณหรือราคาพัสดุที่จัดซื้อจัดจ้าง และได้รับไปเป็นเงื่อนไขในเอกสารเชิญชวนให้เข้ายื่นข้อเสนอและในสัญญาด้วย จึงไม่พบข้อผิดพลาดในเรื่องดังกล่าว

๒.๒.๒ การรับ ...

๒.๒.๒ การรับหลักประกันสัญญา

หน่วยรับตรวจ (กพส.) ได้ดำเนินการรับหลักประกันสัญญาตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๖๗ โดยผู้ขาย/ผู้รับจ้างได้นำเงินสด แคชเชียร์เช็ค หนังสือค้ำประกันของธนาคารภายในประเทศ มาวางค้ำประกันสัญญา ซึ่งหน่วยรับตรวจ (กพส. และ กบค.) ได้ปฏิบัติดังนี้

(๑) กรณีคู่สัญญานำเงินสด/แคชเชียร์เช็คมาวางค้ำประกันสัญญา

กลุ่มบริหารการคลัง (กบค.) ได้ออกใบเสร็จรับเงินพร้อมมอบใบเสร็จรับเงินฉบับจริงให้แก่ผู้ขาย/ผู้รับจ้างไว้เป็นหลักฐานในวันที่ได้มีการลงนามในสัญญาทุกครั้ง ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงินและการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๗๔ แล้ว

(๒) กรณีคู่สัญญานำหนังสือค้ำประกันของธนาคารภายในประเทศมาวางค้ำประกันสัญญา

กลุ่มบริหารพัสดุ (กพส.) ได้รับหลักประกันสัญญาภายในวันที่ลงนามในสัญญา รูปแบบของหนังสือค้ำประกันสัญญาเป็นไปตามรูปแบบที่กรมบัญชีกลางกำหนด จำนวนเงินค้ำประกันเป็นไปตามสัญญา โดยธนาคารได้ระบุเลขที่และวันที่ของสัญญา

สำหรับการตรวจสอบหนังสือค้ำประกัน หน่วยรับตรวจ (กพส.) ไม่ได้ส่งหนังสือเพื่อตรวจสอบหนังสือค้ำประกันกับทางธนาคาร เนื่องจากปัจจุบันผู้ขาย/ผู้รับจ้างได้นำหนังสือค้ำประกันที่เป็นหนังสือค้ำประกันอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๙ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลางผ่านทางระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Government Procurement) โดยระบบ e-GP มีการเชื่อมต่อกับธนาคารโดยตรงในการเชื่อมข้อมูลหนังสือสัญญาค้ำประกัน

๒.๒.๓ การจัดทำทะเบียนคุมหลักประกันสัญญา และการเก็บรักษา

(๑) การจัดทำทะเบียนคุมสัญญา

หน่วยรับตรวจ (กพส.) ไม่ได้จัดทำทะเบียนคุมหลักประกันสัญญา แต่ได้บันทึกหลักประกันสัญญาไว้ในทะเบียนคุมสัญญา

(๒) การเก็บรักษาหลักประกันสัญญา

(๒.๑) กรณีคู่สัญญานำเงินสด/แคชเชียร์เช็คมาวางค้ำประกันสัญญา

หน่วยรับตรวจ (กพส. และ กบค.) เป็นผู้เก็บรักษาสำเนาใบเสร็จรับเงินไว้กับเอกสารการขออนุมัติจัดซื้อ/จัดจ้างของเรื่องนั้น ๆ (ใบเสร็จรับเงินฉบับจริงคู่สัญญาเป็นผู้เก็บ)

(๒.๒) กรณีคู่สัญญานำหนังสือค้ำประกันของธนาคารภายในประเทศมาวางค้ำประกันสัญญา

หน่วยรับตรวจ (กพส.) เป็นผู้เก็บรักษาหนังสือค้ำประกันสัญญาฉบับจริงไว้กับเอกสารการขออนุมัติจัดซื้อ/จัดจ้างของเรื่องนั้น ๆ และได้นำสำเนาหนังสือค้ำประกันสัญญามาแนบไว้ที่ท้ายสัญญาด้วย

๒.๒.๔ การตรวจสอบความชำรุดบกพร่องก่อนคืนหลักประกันสัญญา

หน่วยรับตรวจ (กฟส./คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ) ได้มีการตรวจสอบความชำรุดบกพร่องของพัสดุก่อนการคืนหลักประกันสัญญาให้แก่ผู้ขายหรือผู้รับจ้าง

๒.๒.๕ การคืนหลักประกันสัญญา

หน่วยรับตรวจ (กฟส.) ได้จัดทำหนังสือเพื่อขออนุมัติคืนหลักประกันสัญญา พร้อมแนบเอกสารที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย (๑) บันทึกรายงานผลการตรวจสอบความชำรุดบกพร่อง (๒) สำเนาบันทึกการส่งมอบงาน/งานงวดสุดท้าย (๓) สัญญา (๔) หนังสือค้ำประกันสัญญา (กรณีคู่สัญญานำหนังสือค้ำประกันของธนาคารภายในประเทศมาวาง) หรือใบเสร็จรับเงินฉบับจริง (กรณีคู่สัญญานำเงินสดหรือเช็คเชิรใช้มาวาง)

จากการตรวจสอบ ไม่พบว่าได้มีการคืนหลักประกันสัญญาก่อนระยะเวลาที่กำหนด แต่พบว่า (๑) ไม่สามารถคืนหลักประกันสัญญาให้แก่คู่สัญญาได้ภายในระยะเวลาตามที่ระเบียบกำหนด และ (๒) ไม่สามารถคืนหลักประกันสัญญาให้แก่ผู้รับจ้างเมื่อพ้นภาระผูกพัน ดังนี้

(๑) กรณีไม่สามารถคืนหลักประกันสัญญาให้แก่คู่สัญญาได้ภายในระยะเวลาตามที่ระเบียบกำหนด

จากการตรวจสอบเอกสารการขออนุมัติคืนหลักประกันสัญญา รายการค่าจ้างเหมาบริการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สัญญาสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ จำนวน ๖ รายการ ได้แก่ (๑) ค่าจ้างเหมาทำความสะอาดอาคาร สนข. (๒) ค่าจ้างเหมาบำรุงรักษาลิฟต์ (๓) ค่าจ้างเหมาบำรุงรักษาระบบคอมพิวเตอร์ (๔) ค่าจ้างเหมาบำรุงรักษาระบบบริหารสำนักงานอัตโนมัติ (๕) ค่าจ้างเหมาบำรุงรักษาเว็บท่า สนข. และ (๖) ค่าจ้างเหมาบำรุงรักษาเครื่องปรับอากาศ (แบบไม่รวมอะไหล่) พบว่าไม่สามารถคืนหลักประกันสัญญาให้แก่คู่สัญญาได้ภายในระยะเวลาตามที่ระเบียบกำหนด ดังนี้

รายการ (สัญญาสิ้นสุด ณ วันที่ ๓๐ ก.ย. ๖๕)	วันที่ที่คู่สัญญา ได้มีหนังสือแจ้งขอคืน หลักประกันสัญญา มายัง สนข.	วันที่ที่คณะกรรมการ ตรวจรับพัสดุได้มี หนังสือรายงานผล การพิจารณา	วันที่ที่หน่วยรับ ตรวจดำเนินการ เสนอความเห็น นำเรียน ผอ.สนข.	วันที่ที่ผู้มีอำนาจ พิจารณาอนุมัติ ในการคืน หลักประกันสัญญา
๑. ค่าจ้างเหมาทำความสะอาดอาคาร สนข.	๑๔ พ.ย. ๒๕๖๕	๒๘ พ.ย. ๒๕๖๕	๓๐ พ.ย. ๒๕๖๕	๒ ธ.ค. ๒๕๖๕
๒. ค่าจ้างเหมาบำรุงรักษาลิฟต์	๒๙ พ.ย. ๒๕๖๕	๔ ธ.ค. ๒๕๖๕	๑๓ ธ.ค. ๒๕๖๕	๑๓ ธ.ค. ๒๕๖๕
๓. ค่าจ้างเหมาบำรุงรักษาระบบคอมพิวเตอร์	๑๙ ธ.ค. ๒๕๖๕	๑๙ ธ.ค. ๒๕๖๕	๒๖ ธ.ค. ๒๕๖๕	๒๘ ธ.ค. ๒๕๖๕
๔. ค่าจ้างเหมาบำรุงรักษาระบบบริหารสำนักงานอัตโนมัติ	๑๔ พ.ย. ๒๕๖๕	๒๒ พ.ย. ๒๕๖๕	๒๕ พ.ย. ๒๕๖๕	๒๙ พ.ย. ๒๕๖๕

รายการ (สัญญาสิ้นสุด ณ วันที่ ๓๐ ก.ย. ๖๕)		วันที่ที่คู่สัญญา ได้มีหนังสือแจ้งขอคืน หลักประกันสัญญา มายัง สนข.	วันที่ที่คณะกรรมการ ตรวจรับพัสดุได้มี หนังสือรายงานผล การพิจารณา	วันที่ที่หน่วยรับ ตรวจดำเนินการ เสนอความเห็น นำเรียน ผอ.สนข.	วันที่ที่ผู้มีอำนาจ พิจารณาอนุมัติ ในการคืน หลักประกันสัญญา
๕.	ค่าจ้างเหมาบำรุงรักษาเว็บท่า สนข.	๒๙ พ.ย. ๒๕๖๕	๘ ธ.ค. ๒๕๖๕	๒๒ ธ.ค. ๒๕๖๕	๒๒ ธ.ค. ๒๕๖๕
๖.	ค่าจ้างเหมาบำรุงรักษา เครื่องปรับอากาศ (แบบไม่ รวมอะไหล่)	๒๑ ต.ค. ๒๕๖๕	๗ พ.ย. ๒๕๖๕	๙ พ.ย. ๒๕๖๕	๙ พ.ย. ๒๕๖๕

● สาเหตุ

๑. ผู้รับจ้างที่เป็นคู่สัญญาได้มีหนังสือแจ้งขอคืนหลักประกันสัญญาในช่วง
เดือน พ.ย. – ธ.ค.

๒. ผู้ปฏิบัติงานขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์
หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง หรือที่มีการเปลี่ยนแปลงใหม่ โดยถือปฏิบัติตามแบบอย่างที่เคยปฏิบัติตาม

● ผลกระทบ

๑. การปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบที่กำหนด

๒. ผู้ขาย/ผู้รับจ้างต้องเสียค่าธรรมเนียมอายุหนังสือค้ำประกัน

● ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑. การตรวจสอบความชำรุดบกพร่องก่อนคืนหลักประกันสัญญา

การดำเนินงานคืนหลักประกันสัญญาให้แก่ผู้ขายหรือผู้รับจ้างจะต้อง
ตรวจสอบความชำรุดบกพร่องของพัสดุที่อยู่ในระหว่างการรับประกันก่อนการคืนหลักประกันสัญญา
ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๑๑๗ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๒ เรื่อง
วิธีปฏิบัติเพิ่มเติมเกี่ยวกับการตรวจสอบความชำรุดบกพร่องก่อนการคืนหลักประกันสัญญาได้กำหนดไว้ ดังนี้

๑.๑ ให้หัวหน้าหน่วยงานซึ่งครอบครองพัสดุ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย
มีหน้าที่รับผิดชอบ ดูแลบำรุงรักษาและตรวจสอบความชำรุดบกพร่องของพัสดุ เว้นแต่กรณีที่ไม่มีความชำรุดบกพร่อง
หรือมีหลายหน่วยงานครอบครอง ให้หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุมิหน้าที่รับผิดชอบดูแลบำรุงรักษาและตรวจสอบ
ความชำรุดบกพร่องของพัสดุนั้น

๑.๒ ในกรณีที่ปรากฏความชำรุดบกพร่องของสิ่งของหรืองานจ้างภายใน
ระยะเวลาของการประกันความชำรุดบกพร่องตามสัญญา ให้ผู้มีหน้าที่ความรับผิดชอบตามข้อ ๑ รวบรวม
หัวหน้าส่วนราชการ เพื่อแจ้งให้ผู้ขายหรือผู้รับจ้างดำเนินการแก้ไขซ่อมแซมทันที พร้อมกับแจ้งให้ผู้ค้ำประกัน
(ถ้ามี) ทราบด้วย

๑.๓ ก่อนสิ้นสุดระยะเวลาของการประกันความชำรุดบกพร่องภายใน ๑๕ วัน สำหรับหลักประกันสัญญาที่มีระยะเวลาของการประกันไม่เกิน ๖ เดือน หรือภายใน ๓๐ วัน สำหรับหลักประกันสัญญาที่มีระยะเวลาของการประกันตั้งแต่ ๖ เดือนขึ้นไป ให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ ตรวจสอบ ความชำรุดบกพร่องของพัสดุ และหัวหน้าส่วนราชการทราบอีกครั้งหนึ่งหากปรากฏว่ามีความชำรุด บกพร่อง ให้หัวหน้าส่วนราชการรีบแจ้งให้ผู้ขายหรือผู้รับจ้างมาดำเนินการแก้ไข หรือซ่อมแซมก่อนสิ้นสุด ระยะเวลาของการประกันความชำรุดบกพร่องตามหลักประกันสัญญาพร้อมกับแจ้งให้ผู้ค้ำประกัน (ถ้ามี) ทราบด้วย ทั้งนี้ ให้เจ้าหน้าที่พัสดุแจ้งกำหนดระยะเวลาการประกันความชำรุดบกพร่องตามหลักประกันสัญญาให้หัวหน้า หน่วยงานหรือหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุทราบพร้อมกับการส่งมอบพัสดุทุกครั้ง

๒. การคืนหลักประกันสัญญา

ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ ภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๗๐ (๒) ระบุว่า “หลักประกันสัญญาให้คืนให้แก่คู่สัญญาหรือผู้ค้ำประกันโดยเร็ว และอย่างช้าต้องไม่เกิน ๑๕ วันนับถัดจากวันที่คู่สัญญาพ้นจากข้อผูกพันตามข้อสัญญาแล้ว”

การคืนหลักประกันที่เป็นหนังสือค้ำประกันของธนาคารบริษัทเงินทุน หรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ในกรณีที่ผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญาไม่มารับภายในกำหนดเวลาข้างต้นให้รีบส่ง ต้นฉบับหนังสือค้ำประกันให้แก่ผู้ยื่นข้อเสนอหรือคู่สัญญาโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนโดยเร็วพร้อมกับแจ้งให้ ธนาคาร บริษัทเงินทุนหรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ผู้ค้ำประกันทราบด้วย สำหรับหนังสือค้ำประกัน อิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารให้คืนแก่ธนาคารผู้ออกหนังสือค้ำประกันอิเล็กทรอนิกส์ผ่านทางระบบจัดซื้อจัดจ้าง ภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์

• ข้อเสนอแนะ

๑. จากรายงานผลการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายใน ตามหนังสือ ที่ คค ๐๘๑๐/๙๒ ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๖๕ หน่วยรับตรวจ (กพส.) ได้แจ้งผลการปฏิบัติงาน ในเรื่องของการใช้ระยะเวลาในการคืนหลักประกันสัญญาให้แก่ผู้รับจ้างที่ไม่เป็นไปตามระเบียบที่กำหนดว่า ได้กำชับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบให้ปฏิบัติงานตามระเบียบที่เกี่ยวข้องแล้ว ประกอบกับแนวทางปฏิบัติของ กพส. จะดำเนินการได้ต่อเมื่อผู้รับจ้างมีหนังสือขอคืนหลักประกันสัญญามายัง สนข.

๒. กตส. ยังคงยืนยันให้หน่วยรับตรวจ (กพส.) ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้เพื่อป้องกันการร้องเรียนจากผู้ขาย/ผู้รับจ้างในการ คืนหลักประกันสัญญาล่าช้า และเพื่อเป็นการลดภาระในการดูแลรักษา

๓. เพื่อให้หน่วยรับตรวจ (กพส.) สามารถคืนหลักประกันสัญญาให้แก่คู่สัญญา ได้ภายในระยะเวลาตามที่ระเบียบกำหนด (กรณีไม่มีระยะเวลาประกัน) และไม่ขัดต่อการดำเนินการ ตามแนวทางปฏิบัติตามที่ กพส. ได้กล่าวอ้างไว้ข้างต้น ในการนี้ กตส. ได้จัดทำขั้นตอนพร้อมกำหนดระยะเวลา ในการดำเนินการมาเพื่อให้หน่วยรับตรวจ (กพส.) พิจารณาดังนี้

แนวทางปฏิบัติของหน่วยรับตรวจ (กพส.)	แนวทางปฏิบัติของหน่วยรับตรวจ (ใหม่)*
ได้กำชับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบให้ปฏิบัติงานตามระเบียบที่เกี่ยวข้องจะดำเนินการต่อเมื่อผู้รับจ้างมีหนังสือขอคืนหลักประกันสัญญามายัง สนข.	๑. ประสานแจ้งคู่สัญญาให้จัดส่งหนังสือขอคืนหลักประกันสัญญามายัง สนข. อย่างช้าภายใน ๑๐ วันนับถัดจากวันที่คู่สัญญาพ้นจากข้อผูกพันตามสัญญา ๒. ผู้เกี่ยวข้อง (คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ กพส. และ ผอ.สนข. หรือผู้มีอำนาจลงนามอนุมัติ) ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๕ วัน

(๒) กรณีไม่สามารถคืนหลักประกันสัญญาให้แก่ผู้รับจ้างเมื่อพ้นภาระผูกพัน

กตส. ได้ตรวจสอบบัญชีเงินฝากคลังสำหรับยอดเงินประกันสัญญาของ สนข. พบว่า มียอดเงินที่ค้างบัญชีตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ จำนวน ๑ รายการ เป็นเงิน ๙,๓๐๐ บาท โดยได้ตรวจสอบจากทะเบียนคุมสัญญาจาก กพส. แล้วพบว่า ยอดเงินที่ค้างบัญชีดังกล่าวเป็นรายการจ้างเหมาและดูแลบำรุงรักษาเครื่องปรับอากาศแบบรวมอะไหล่ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ จำนวน ๑๙๔ เครื่อง สัญญาเลขที่ ๑/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๕ คู่สัญญาคือห้างหุ้นส่วนจำกัด ซีเอส ควอลิตี้ ชิสเต็ม สัญญาสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖ โดยห้างหุ้นส่วนจำกัดซีเอสฯ ได้นำเงินสดมาวางเป็นหลักประกันสัญญา เป็นเงิน ๙,๓๐๐ บาท และ กบค. ได้ออกใบเสร็จรับเงิน สนข. เล่มที่ ๐๐๔๐ เลขที่ ๐๑๙๕๔ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๕ ซึ่งพ้นจากข้อผูกพันตามสัญญาตั้งแต่วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖ แล้ว

กตส. ได้สอบถามถึงเหตุของการที่ยังไม่สามารถคืนหลักประกันสัญญาให้แก่ผู้รับจ้างรายดังกล่าว โดย กบค. (นางสาวลักษณ จันทรทิพย์ เจ้าหน้าที่การเงิน) ได้ชี้แจงว่า หน.กพส. (นายจิรชาติ บุญรินทร์) ไม่สามารถติดต่อกับห้างหุ้นส่วนจำกัด ซีเอส ควอลิตี้ชิสเต็ม และ หน.กพส. (นายจิรชาติฯ) ได้ชี้แจงว่า ไม่สามารถติดต่อได้ (ติดต่อทางโทรศัพท์)

● สาเหตุ

๑. ไม่สามารถติดต่อกับห้างหุ้นส่วนจำกัด ซีเอส ควอลิตี้ชิสเต็ม ตามที่ หน.กพส. (นายจิรชาติฯ) กล่าวอ้าง

๒. วิธีปฏิบัติในการรับหลักประกันสัญญาที่เป็นตัวเงินจะต้องนำฝาก กบค. ไว้ ซึ่งปรากฏหลักประกันรายตัวในระบบ GFMS และเมื่อเวลาขอเบิกเงินฝากคลังจะต้องดำเนินการผ่านระบบ GFMS มีกระบวนการและหลักฐานปรากฏชัดเจน แต่เนื่องจากไม่มีเอกสารหลักฐานประกอบการขอคืนหลักประกันสัญญา จึงทำให้ไม่สามารถดำเนินการคืนหลักประกันสัญญาให้กับห้างหุ้นส่วนจำกัด ซีเอสฯ ได้

- ผลกระทบ

หลักประกันสัญญาที่พันธการผูกพันตามสัญญาแล้ว แต่ยังมีได้ดำเนินการคืนหลักประกันสัญญาให้แก่คู่สัญญา ทำให้มีหลักประกันคั่งค้าง การแสดงยอดหนี้สินสูงเกินควรและแสดงยอดทรัพย์สินที่สูงเกินควรภายในรอบระยะเวลาบัญชีที่ถึงกำหนดคืนหลักประกันสัญญานั้น และจะแสดงยอดทรัพย์สินและหนี้สินสลับกันในรอบระยะเวลาบัญชีที่มีการจ่ายคืนหลักประกันสัญญา

- การดำเนินการของ กตส. และแนวทางแก้ไข

เนื่องจากปัญหาข้างต้นได้ล่วงเลยมาเป็นเวลานาน จนถึงปัจจุบันก็ยังไม่ได้รับการแก้ไขหรือการดำเนินการอย่างจริงจัง กตส. ในฐานะผู้ตรวจพบและต้องการร่วมแก้ไขปัญหาเพื่อเป็นการลดยอดการผูกพัน จึงได้สอบถามข้อมูลและขอแนวทางในการปฏิบัติจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ดังนี้

การดำเนินการของ กตส.

๑. ได้ประสานเป็นการภายใน (ระบบออนไลน์) กับเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบและติดตามสถานะของห้างหุ้นส่วนจำกัด ซีเอส ควอลิตี้ ซิสเต็ม ซึ่งเป็นคู่สัญญากับ สนข. ว่าปัจจุบันยังมีสถานะในการประกอบการหรือไม่ อย่างไร เนื่องจากห้างหุ้นส่วนจำกัดซีเอสฯ ซึ่งเป็นคู่สัญญากับ สนข. ไม่ติดต่อขอรับเงินประกันสัญญาที่พ้นจากข้อผูกพันสัญญาแล้ว ทั้งนี้ หากยังดำเนินการอยู่ สนข. จักได้แจ้งให้ห้างหุ้นส่วนจำกัดซีเอสฯ มาดำเนินการขอรับหลักประกันสัญญาต่อไป

๒. เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้ารับทราบปัญหาและได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตรวจสอบข้อมูล โดยแจ้งให้ทราบว่าจากการตรวจสอบข้อมูลธุรกิจพบว่า ห้างหุ้นส่วนจำกัด ซีเอส ควอลิตี้ ซิสเต็ม สถานะยังดำเนินการอยู่โดยได้ยื่นงบการเงินกับกระทรวงพาณิชย์ล่าสุดปี ๒๕๕๓ และตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ จนถึงปัจจุบันไม่พบข้อมูลในการยื่นงบการเงินกับกระทรวงพาณิชย์ พร้อมนี้ได้จัดส่งสำเนาภาพถ่ายหนังสือรับรอง และแบบ หส.๒ ที่ปรากฏชื่อและที่อยู่ของผู้เป็นหุ้นส่วนจำนวน ๒ คน ได้แก่ นายจิรภัฏฐ์ เต็งจาริกชัย และนางชญญา สระวาสี และจากเอกสารหลักฐานที่ยื่นไว้นั้นไม่พบเบอร์โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้

แนวทางแก้ไข

เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้าได้แนะนำแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

๑. สนข. ต้องมีหนังสือแจ้งไปยังผู้เป็นหุ้นส่วนทราบ เพื่อขอคืนหลักประกันสัญญาโดยให้จัดทำเป็นจดหมายแบบตอบรับ ส่งไปยังชื่อและที่อยู่ของผู้เป็นหุ้นส่วน ได้แก่ นายจิรภัฏฐ์ เต็งจาริกชัย และนางชญญา สระวาสี ตามที่มีชื่อปรากฏในหนังสือรับรอง และ แบบ หส.๒

๒. หากดำเนินการตาม ๑. แล้วยังไม่สามารถติดต่อผู้เป็นหุ้นส่วนในการคืนหลักประกันสัญญาได้ สนข. ต้องนำหลักประกันสัญญาจ้างเหมาซ่อมและดูแลบำรุงรักษาเครื่องปรับอากาศของห้างหุ้นส่วนจำกัด ซีเอส ควอลิตี้ ซิสเต็ม จำนวนเงิน ๙,๓๐๐ บาท ไปวาง ณ สำนักงานวางทรัพย์ กรมบังคับคดี ตามนัยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ตามมาตรา ๓๓๑ ประกอบมาตรา ๓๓๓ ต่อไป

๓. กตส. ได้ประสาน ทน.กพส. (นายจิรชาติฯ) ด้วยวาจา (ทางโทรศัพท์) เพื่อแจ้งให้ทราบในเรื่องดังกล่าว พร้อมมอบสำเนาหนังสือรับรอง และแบบ หส.๒ ของห้างหุ้นส่วนจำกัด ซีเอส ควอลิตี้ ซิสเต็ม เพื่อจักได้พิจารณาดำเนินการโดยเร็วต่อไป

● ข้อเสนอแนะ

๑. การจัดทำทะเบียนคุมหลักประกันสัญญา ที่ผ่านมานหน่วยรับตรวจ (กพส.) ไม่ได้จัดทำทะเบียนคุมหลักประกันสัญญา แต่ได้บันทึกหลักประกันสัญญาไว้ในทะเบียนคุมสัญญา ทำให้สาระสำคัญในการบันทึกไม่ครบถ้วน เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ การควบคุม การสืบค้น และการตรวจสอบ

ดังนั้น เพื่อให้เกิดความสะดวกในการปฏิบัติ การควบคุม และการตรวจสอบความถูกต้องของหลักประกันสัญญา เห็นควรให้หน่วยรับตรวจ (กพส.) จัดทำทะเบียนคุมหลักประกันสัญญาที่มีอยู่ทั้งหมด โดยแยกชนิดของทะเบียนคุมหลักประกันสัญญาออกเป็น (๑) ทะเบียนคุมหลักประกันสัญญา (เงินสด) และ (๒) ทะเบียนคุมหลักประกันสัญญา (หนังสือค้ำประกัน)

สำหรับการบันทึกรายการควมมีสาระสำคัญให้ครบถ้วน ดังนี้ (๑) วัน เดือน ปี ที่ทำสัญญา (๒) เลขที่ใบเสร็จรับเงินที่ออกเป็นหลักฐานในการรับเงินสดค้ำประกันสัญญา (๓) เลขที่หนังสือค้ำประกันสัญญาและชื่อหน่วยงานที่ออกหนังสือค้ำประกันที่รับหลักประกันเป็นหนังสือค้ำประกันสัญญา (๔) ชื่อโครงการและรายละเอียดในการจัดซื้อหรือจ้าง (๕) ชื่อผู้รับจ้าง (๖) เลขที่สัญญา (๗) จำนวนเงินตามสัญญาจ้าง สัญญาซื้อ (๘) จำนวนเงินค้ำประกันตามสัญญา (๙) วันเริ่มดำเนินการตามสัญญา (๑๐) วันครบกำหนดสัญญา (๑๑) วันส่งมอบงาน (๑๒) วันตรวจรับงาน และ (๑๓) ระยะเวลารับผิดชอบในความชำรุดบกพร่องตามสัญญา

๒. เห็นควรมอบหน่วยรับตรวจ (กพส. ร่วมกับ กบค.) ตรวจรายการเงินประกันสัญญาคงค้าง หากพบว่าพ้นภาระผูกพันแล้วให้คืนหลักประกันแก่คู่สัญญาโดยเร็ว หรือภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในระเบียบ ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเงินประกันสัญญาหรือหนังสือค้ำประกันสัญญาครบกำหนดยังไม่จ่ายคืนหรือคืนให้กับผู้วางประกัน

๓. เห็นควรให้หน่วยรับตรวจ (กพส.) เพิ่มความละเอียดรอบคอบและตรวจสอบวันครบกำหนดของหลักประกันสัญญาในทะเบียนคุมหลักประกันสัญญาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การคืนหลักประกันสัญญาเป็นไปตามระเบียบ

๔. เพื่อให้เกิดความสะดวกต่อการตรวจสอบหลักประกันสัญญาและป้องกันการสูญหาย เห็นควรให้หน่วยรับตรวจ (กพส.) รวบรวมหลักประกันสัญญาที่คู่สัญญาได้นำหนังสือค้ำประกันของธนาคารภายในประเทศมาวางค้ำประกันสัญญา (ฉบับจริง) ทุกฉบับไว้ในที่เดียวกัน และจัดเก็บไว้ในที่ที่ปลอดภัย

๕. เห็นควรมอบ ...

๕. เห็นควรมอบหน่วยรับตรวจ (กพส.) ดำเนินการจัดทำหนังสือตรวจสอบหนังสือคำประกันไปยังผู้ออกหนังสือ เพื่อตรวจสอบและยืนยันว่าหนังสือดังกล่าวออกโดยผู้ออกหนังสือนั้นจริง/หรือแสดงหลักฐานยืนยันอื่นที่ได้จากระบบของ e-GP ว่าหนังสือคำประกันนั้นออกโดยผู้ออกหนังสือนั้นจริง

๒.๒.๖ การประเมินผลควบคุมภายใน

หน่วยรับตรวจ (กพส.) ได้มีการจัดวางระบบควบคุมภายในและจัดทำรายงานระบบควบคุมภายในตามระเบียบของ ส.ต.ง. โดยปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดในหัวข้อเรื่อง “การจัดซื้อจัดจ้าง” ระบุความเสี่ยงในหัวข้อ “ปัญหาการส่งใบแจ้งหนี้ของผู้รับจ้างล่าช้า” พร้อมกำหนดแนวทางการควบคุม การปรับปรุง ส่งผลให้ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ หน่วยรับตรวจสามารถเบิกจ่ายให้แก่ผู้รับจ้างได้ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด ลดปัญหาการเบิกจ่ายล่าช้าได้ในระดับหนึ่ง

จากการตรวจสอบเอกสารสรุปได้ว่า การควบคุมภายในเรื่อง “หลักประกันสัญญา” มีระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสมในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตามยังมีความเสี่ยงต่อการปฏิบัติงาน ได้แก่ (๑) การจัดทำทะเบียนคุมหลักประกันสัญญา (๒) การไม่สามารถคืนหลักประกันสัญญาให้แก่คู่สัญญาได้ภายในระยะเวลาตามที่ระเบียบกำหนด (๓) การไม่สามารถคืนหลักประกันสัญญาให้แก่ผู้รับจ้างเมื่อพ้นภาระผูกพัน (๔) ความละเอียดรอบคอบและตรวจสอบวันครบกำหนดของหลักประกันสัญญาในทะเบียนคุมหลักประกันสัญญา (๕) การตรวจสอบหนังสือคำประกันไปยังผู้ออกหนังสือ เป็นต้น

และเพื่อให้ระบบควบคุมภายในของหน่วยรับตรวจในเรื่องของหลักประกันสัญญา มีความเพียงพอเหมาะสม จึงเห็นสมควรพิจารณา ดังนี้

๑. ทบทวนและประเมินความเสี่ยงที่เกิดขึ้น

๒. เพิ่มกิจกรรมควบคุมความเสี่ยงให้รัดกุมครอบคลุมในทุก ๆ กิจกรรม หรืออย่างน้อยให้เพิ่มกิจกรรมควบคุมความเสี่ยงตามที่ กตส. ตรวจสอบ

๓. สอบทานการปฏิบัติงานจากกิจกรรมการควบคุมความเสี่ยงในทุก ๆ ระดับอย่างจริงจัง ทั้งนี้เพื่อให้ระบบการควบคุมภายในของหน่วยรับตรวจ (กพส.) เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีอย่างแท้จริง

๓. ข้อพิจารณาและข้อเสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบตามที่ กตส. นำเรียนเสนอขอได้โปรด

๓.๑ รับทราบรายงานผลการตรวจสอบตามแผนการตรวจสอบภายในประจำปี ๒๕๖๖ ครั้งที่ ๒ (หลักประกันสัญญา)

๓.๒ เห็นควรแจ้งเวียนผลการตรวจสอบฯ ให้หน่วยรับตรวจทราบ (สบก.) ทราบ และโปรดสั่งการให้นำข้อเสนอแนะตามที่ได้กล่าวข้างต้นไปพิจารณาทบทวนและดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานอย่างจริงจังต่อไป จักขอบคุณยิ่ง

(๒) เรียน ทน.กทส.

- ทราบ

- ดำเนินการต่อไป

(นางสาวพินัญดา เอี่ยมเหม)

หัวหน้าตรวจสอบภายใน

(นายปัญญา ขุพานิช)

๑๒ เม.ย. ๒๕๖๖ ผอ.สนช.